

Auca de Maria Antònia Salvà (1869-1958)

Poetessa, traductora i prosista encantadora

1. Un bon dia amb certa calma
ve al món a Ciutat de Palma,
2. la petita dels Salvà
que sempre es farà estimar.
3. Mes de sobte mor sa mare.
Per això resol son pare
4. que l'acotxin amb amor
ses ties de Lluçmajor.
5. Maria Antònia, eixerida,
s'espavila de seguida
6. i com qui no vol la cosa
de petita ja fa glosa.
7. A ca les Monges va escola
i per Lluçmajor trascola.
8. Fins que als deu anys es trasllada,
a Palma, tota aplicada
9. al col·legi La Puresa,
on segueix amb la proesa
10. de créixer com a escriptora
en la llengua que ella adora.
11. Torna a casa, a Lluçmajor
i llavors copsa amb ardor
12. l'encant que té Sa Llapassa
on moltes setmanes passa.
13. I vital i refinada
inicia la volada
14. com a dona poetessa
a poc a poc, sense fressa,
15. avivant l'audaç semença
de gent de la Renaixença.
16. Verdaguer pren per faró
i recita Canigó.
17. I del gran Costa i Llobera,
un poeta de bandera,
18. es fa seu el seu mestratge
amarant-se del paisatge
19. i de la parla rural
com la cosa més normal.
20. Prest col·labora en revistes,
modernistes, noucentistes.
21. Com que va perdent l'oïda
no li queda altra sortida
22. que escriure un epistolari
que val tant com un diari.
23. S'hi cartreja amb els millors
dels poetes i escriptors:
24. Quadrado, Obrador, Alcover,
Ruyra, Riba i Carner.
25. Sovint comparteix la tassa
amb les Peña i na Terrassa.
26. I també amb Miquel Ferrà
amb qui sempre s'escriurà.
27. L'any 1907 visita
Terra Santa, una gran fita.
28. d'on en torna justament
amb «Viatge a l'Orient».
29. La contenció noucentista
na Salvà no perd de vista.
30. D'ençà de 1910
llança al món la seva veu
31. en publicar «Poesies»,
la collita d'aquells dies,
32. amb pròleg de Miquel Costa
que temps ha per ella aposta.
33. De l'Escola Mallorquina
serà la veu femenina
34. que ratlla la perfecció.
Llegiu «Espigues en flor»,
35. «El retorn», «Cel d'horabaixa»,
i descobriu-hi la raixa
36. de 'D'un cactus' o 'El pi ver',
dos poemes com d'acer.
37. I no us perdeu 'Orfenesa',
un poema tot tendresa
38. o 'L'abella', bell mirall
del valor del seu treball.
39. Salvà com a traductora
també plantà la fitora
40. en Manzoni i Mistral
que va traduir com cal.
41. En la guerra, el trenta-nou
na Salvà no va fer prou.
42. Feu costat als vencedors.
Això ens fa pujar els colors.
43. Malgrat tot va defensar
el dret que té el català
44. o com en diem aquí
es nostro bell mallorquí.
45. Enmig d'aquestes cabòries
ens deixava unes memòries.
46. I un poemari distès
com «Lluneta de pagès».
47. El cinquanta-vuit Salvà
d'aquest món se'ns en va anar.
48. Però ens queda la seva obra
que avui nou valor recobra.

Joan Vilamala, 2024